

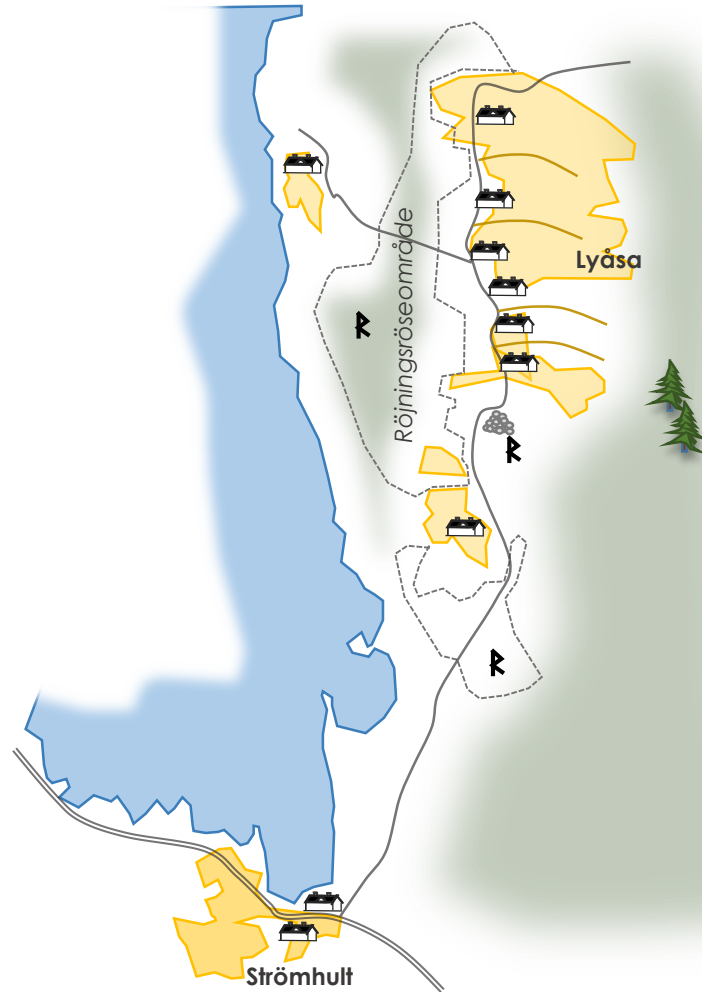
Riksintresse för kulturmiljövård Lyåsa-Strömshult [G 22] (Slätthögs sn)

Motivering: Odlingslandskap med småskaliga byar i marginalbygd på gränsen mellan Värend, Njudung och Finnvedens folkland. (Bymiljö).

Uttryck för riksintresset: I Lyåsa ligger bebyggelsen utmed byvägen medan Strömshult har mer oregelbundet placerad bebyggelse. Laga skiftespräglad landskap med bevarade odlingsrösen, stenmurar och äldre stenbunden åker.

Ett urval riktlinjer:

- Hävdan av det öppna och innehållsrika odlingslandskapet är en förutsättning för möjligheterna att uppleva sambanden i landskapet. Överföring av jordbruksmark till skogsmark, samlad villabebyggelse eller liknande åtgärder som ändrar upplevelsen av den traditionella markanvändningens principer med åkermarker på krönet av åsen och ängs- och betesmarker på sluttningarna, kan, beroende på omfattning och lokalisering, medföra påtaglig skada.
- Stenmurar och brukningsvägar lokaliserades ofta i anslutning till fastighetsgränser och vittnar därför ofta om skiftesreformerna under 1800-talet. I Lyåsa löper dessa tvärs åsen riktning på ett karaktäristiskt sätt. Det är viktigt att dessa bevaras.
- Området har viss tålighet för vidare utveckling vad avser bebyggelseetableringar. Eventuell ny bebyggelse bör ha samma skala och utformning som den befintliga och inte lokaliseras så att siktlinjer mot omgivande landskapsvyer bryts.
- Bebyggelsen i Lyåsa fick under 1800-talet en spridd bebyggelse längs med byvägen, med gårdarna liggande på ett pärlband. Med ett undantag (Södergårdens ursprungliga gårdsläge) förlades mangårdsbyggnaden öster om vägen och ekonomibygnaderna väster om vägen. Denna glesa struktur och gårdsuppdelning är viktig att respektera vid eventuell nyuppförande av byggnader.

1

2

3

1. Bosättningens anpassningen till en markant åsrygg är bärande för kulturmiljön i Lyåsa. Utsikten från dess höjdläge är därför ett viktigt karaktärsdrag som är viktigt att vara rädd om.
2. Fornlämningarna i form av bronsåldersrösen och fossil åkermark ger landskapet ett viktigt tidsdjup. Det gör också hävdan av de sista resterna efter det ängsbruk som tidigare omfattade stora delar av åsen.
3. Bebyggelsen är huvudsakligen från 1800-talet och är en viktig markör för den jordbruks- och samhällsutveckling som ägde rum under århundradet.